

Honnyi Levelk, Tudosítások, és Egyebek.

Nro. 29.

A' Magyar Kurir 33-ik darabjához.

A' 31-dik számú M. Kurirban a' 171-lik lapou emlékeztünk a' *Koblenci* újságbol Napoleonnak egy büllentinjéről. Ezt, mint leg utolsót, már tsak eunyiben is nevezetesnek tartják a' *Históriára* nézve. De nevezetes ez arra a' kibotsátkozásra nézve is, mellyel a' büllentin' írója ezen szomorú környüállások között illette a' Párisiakat: —

„A' Császár az *Aube* mellétt le felé folytatván útját, megérkezett a' Párisi tötökre; gondólni lehet, melly nagy keserüséggel és hámulással kellett itt néki hallani azt, hogy az ő fő városa felelmesen és kétségbeeső módon kapitulált legyen. Ő a' Párisiakra bizta vala a' maga szeretetének 's a' nemzeti ditsösségnek zálogait; ők gyalázatosan elárulták ezeket; 800 ezer lelket, ha bátorsággal és haza szeretettel eltelve lettek volna, megreszkettethették volna az ellenséget; a' város' kerületei megtartatható állapotban voltak helyezhetve, és 300 ágyuk által védelmezettek; a' nemzeti testőrző seregek esküvessel ígérték vala meg a' Császárnak, hogy védelmezésére életjeket is le fogják tenni; a' kapuk előtt 40,000 emberekből álló sereg állott készszen a' városnak védelmezésére, míg az alatt a' Császár maga egymeg nem győzetett sereggel sietett annak segítségére. *Páris* városa egy örvényé lehetett volna az ellenségek elnyelésére: ő pedig készebb vala magát, minden segedelem eszközeivel, annak által adni. Megparantsolta a' Császár, hogy *Parist* töröljék-ki az ő első rangú (úgy nevezett *Jó*) városainak laistromjokból. A' Császár' fő városa ezentúl az ő lögereti fogaok lenni. A' Senátus is felelmesen (kítsiny szívü mó-

don) viselte magát, 's megsértette kötelességet: ő ezért azt a' megaláztatást fogja szenvedni, hogy azon helyen, a' hol eddig az ő törvényes Fejedelmének, a' ki őtet ditsösséggel fedte-bé, a' maga hódolását ily sok izben bémutatta, most az idegenek körül tegyen szolgálatot. A' Császár jöieteményekkel töltötte-bé Páris városát; az esztendőnként kijött fiinántziai számadások megmútatják, mennyit költött reá a' lefölyt 14 esztendőök alatt. A' Császár most a' maga seregének meggyengülése nélkül Déli Frantzia országba vonnya magát vissza a' tartalék seregekhez, a' honnét nem soká visszatérvén számat fog venni azoktól, a' kik a' magok legszentebb kötelességeiket elárulták. A' Császár nem esik kétségbe a' maga szerentséje eránt, és reá nem veheti magát arra, hogy azt a' thrónust, mellyet ily sok triumphusok tettek ditsőségessé, valamelly rút gyalázattal megmotskolja. Ezért oszlatta-el ő a' *Chatilloni Congressust* is, 's nem fog Frantzia ország semmi bétkességre jutni, ha azt neki betsülete' megtagadásával kell megnyerni.“ — (Ezek valának e'szerént azoknak a' fennhéjzató Frantzia külletinek utolsó szavaik, mellyekkel a' M. Kurir írói is ily sek esztendőktől fogva kéntelenítették tölteni leveleiket. Nem megérdemlették-e ezek a' szavak a' mi *históriai* Aktáink közé való béiktatást, avagy tsak azért is, hogy mi, a' kik ezeknek írásokkal ily régen bajlóduak, ezekből az utolsó kérkedény szavakat is lemlattuk. Eljenek a' M. Kurirnak azon tisztelt Olvasói, a' kik ezeket ebben, mint bizonynyal tudjuk, gyakran boszszankodva ily sok esztendőökig olvasták! A' Kurir' mostani írói több Frau-

ziá *Cézár* büllenténekkel nem fognak szolgálai Olvasóinknak!)

Nem illenek - é ide igen szépen egy mai írónak szavai, a' ki az 1813-dik esztendőt, mint az 1814-diknek fenn szóval kiáltozó előpostáját le akarván festeni, e' képpen végzi rajzolatját: —,

„Nagy, rettenetes, az emberi nemzet Krónikájában örökre emlékezetes esztendő! Minémű tanúságot adsz te a' jelenvaló, minémű intést a' jövődö világnak? Mitsoda tüneményekkel jelensz-meg a' holtseknek szemük előtt? Napkeleten *Moskaut* borították-el a' lángok; nyugoton a' gyalázzattal illetett Spanyolok beszszúálló tüze lángol. Az Oroszok több mint 200 ezer megfogyott Frantzia holt testet égetnek össze, míg az alatt a' Frantziák az Anglus kereskedő portékákat égetik. A' proklamáltatott Lengyel Királyságot egészen oda hagyják a' Frantziák, míg az alatt az ő két hűséges barátjaik a' Szakszoniai és Dániai Királyok a' szövetséges Fejedelmeknél találják-meg a' magok megtartatásokat. A' Westpháiai Király Frantzia országba fut bé; *Lucian* Angliába tartózkodik; *Lajos*, ki a' Hollandiai nemzet' elnyomására néki adátott Koronát a' magakeméay szívü háttyanak vissza adja, Auszriában keres menedékhelyet; Frantzia ország csak a' maga 20 esztendőktől fogva való győzedelmeit emlegeti, míg azomban a' *Lipsiai* tsata egyszerre kiöltja ezen tüneményeknek egész emlékezeteket. Ezek az igézö szavak: *Marengo*, *Austerlitz*, *Jéna* egyszerre elenyésznek; a' Rénusi Szövetség elhomlik; egész Német Ország fegyverhez kap, 's vissza veszi a' maga 8 esztendök előtt elvesztett szabadságát, 's a' többi, 's a' többi: Itt sunknásan mind elő-hordja az író z' már tudva lévő új történeteket, 's e' képpen végzi szavait: —,

Hannovera vissza tér Angliához, Hessen-Kassel a' maga régi Fejedelméhez; Napoleon úgy ítél, hogy a' Németeket a' hideg leli. Egész Európa' hadi ereje a'

Frantzia határoknaál áll; Napoleon azoközben még is paratolszni akar a' környéllásoknak. Az Oroszok, Auszriaiak, Prusszusok, Bavarusok, Wütembergusok, Westpháliaiak, 's több mások *Helvétzián*; *Hiller* és *Bellegarde* *Olasz országban*, a' Prusszusok és Svétziiaiak *Hollandián*; *Wellington*, az új *Fabius Cunctator*, *Bayonnén* és *Bourdeaux* városán által benyomólnak Frantia országba. Fr. országnak a' Rénus' mentiben 's azon túl három sorból álló csak nem megvehetetlen várai vannak, 's ezeknek a' Szövetségesek Helvétzián által kerülnek a' hátok megé. — Szakszoniamak Kiralya, Frantzia országnak hűséges barátja Prusszia országban él mint fogoly: a' Spanyolok' Kiralya pedig, haddan Frantzia ország' szövetséges, Frantzia országban tartatik mint fogoly. A' Napkeleti Ázsiai nemzetek, Kozákok, Kirgisek, Baskirek, Kalmukok, Buchariaiak, 's Tatórok Frantzia országban tsapnak kezét a' Piinuokkal, Slávosokkal, Magyarokkal, Auszriaiakkal, Csehekkal, Prusszusokkal, 's egyéb Németekkel, Hollandusokkal, Svécusokkal, Dánusokkal, Anglusokkal, Spanyolokkal, Portugallusokkal, azért, hogy Frantzia országot 's Európát megtarthassák, 's közönséges békességet szerzhessenek. — Valósággal ezek mind oly megjelensékek a' világ' theatromán, a' milyeneket a' História soha sem látott, és ezután sem fog soha látni! Mind ezek azért történtek, hogy annál jobban meggyőzzék a' világot ezen igasságról, hogy az uralkodók' hatalma a' népeknek szeretetekben áll; hogy a' nemzetek' szabadságát senki meg nem bántja büntetetlenül; hogy csak a' Státusoknak bizonyos fonterányúságba való helyzetetődésék tarthatja fenn a' közöttük való tsendességet és békességet; 's hogy csak az igasságos, nemes, 's az egyenességen és virtuson fundáltatott politika lehet tartós, a' tsalárd politika ellenben, maga magában hordozza önnön veszedelmét.“